

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název: *Vztah komedie a „vážných“ umění v myšlení Henriho Bergsona*

Autorka: Veronika Pavelková

Vedoucí práce: doc. PhDr. Miloš Ševčík, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

Název bakalářské práce Veroniky Pavelkové *Vztah komedie a „vážných“ umění v myšlení Henriho Bergsona* říká o jejím obsahu vše podstatné. Autorka text dělí do tří částí: v první se snaží komplexně představit Bergsonovy úvahy o umění, ve druhé části se hlouběji zabývá Bergsonovou teorií smíchu a komična, a ve třetí se věnuje jejich srovnání.

Práce je psána s nadhledem, Veronika Pavelková očividně pronikla do zdrojových textů dostatečně hluboko, orientuje se v nich a Bergsonovy myšlenky prezentuje bez zásadních zkreslení. Zároveň je zřejmé, že samotné psaní ji nečiní velké problémy. Z hlediska čtenáře je však třeba poznamenat, že někdy by bylo pro celek práce lepší věnovat více času stránce kompoziční, přesněji řečeno závěrečným redukčním revizím.

V první části se autorka zaměřuje zejména na Bergsonovo dílo *Dvoji pramen mravnosti a náboženství* a referuje o pro její téma nesporně významných dílčích pojmech: o Bergsonově pojetí forem a zdrojů mravnosti, o fabulační schopnosti, povaze (hudebních) emocí, rozlišení statického a dynamického umění, aby tento výklad uzavřela výsledným vymezením uměleckých děl, která hrají pro společnost zásadní roli, neboť jsou schopna její stagnující a tuhnoucí sebestředné tendence prolamovat, přetvářet a měnit. Autorka doplňuje svůj výklad představením Bergsonovy teorie sugesce a objasněním specifického chápání realismu, aby dokreslila celkové chápání funkce umění v rámci společenského a přírodní dění v díle tohoto filozofa.

V další části své bakalářské práce Veronika Pavelková přistupuje k představení základních obrysů Bergsonovy teorie komična. Věnuje se čtyřem rozměrům komického, postupně je prezentuje podle jejich komplexity a hloubky společenské relevance. Svůj výklad doplňuje povětšinou výstižnými příklady z nejrůznějších oblastí vysokého umění i populární kultury. Tuto část završuje opět – jak u té první – dílčím shrnutím. Tento postup dává smysl a je pro bakalářské práce typický, jako čtenář bych však rád poukázal k možnosti postoupit výše a překročit tento základní komparativní model A + B + A/B směrem k textu, který neoponechává

již vyložené izolovaně stát, ale postupně, cyklicky se vrací k již řečenému a buduje srovnání již ve svém průběhu. Velmi často se totiž stává, že na to nejdůležitější, tedy na výsledné srovnání (A/B) již autorovi či autorce nezbyde dostatek místa, ani sil.

To nelze říci o Veronice Pavelkové, která se srovnání věnuje v dostatečné míře a legitimně obhajuje svůj postup záměrem „vytvořit přehledný text, kde se nejdříve uzavře jedno téma a až následně se postoupí k druhému“ (s. 33). Nicméně, je třeba zdůraznit, že u takto obsáhlých prezentací jednotlivých témat bez postupně budovaného, vzájemného propojení a dílčích závěrů se právě přehlednost místy ztrácí. Budiž tato má poznámka podnětem pro autorku při jejím dalším psaní. Jinak je třetí část bakalářské práce psána na stejné kvalitativní úrovni jako část předchozí, její autorka dospívá k důležitým a dobře formulovaným závěrům, zejména ohledně zaměření komedie na obecné, resp. typické, na rozdíl do vážného umění směřujícího k jedinečnému v jeho jedinečnosti. Výklad je opět doprovázen většinou výstižnými příklady a aktualizacemi.

K obhajobě bych jako oponent přispěl jedinou otázkou. Kolegyně Pavelková ukázala zejména svými příklady využitelnost a živost Bergsonových úvah na daná témata, rád bych se proto zeptal, zda narazila při svém psaní naopak na nějaké protipříklady a pokud ano, na jaké.

Pokud mám řečené shrnout, bakalářská práce je psána čtivě, její gramatická a stylistická, stejně jako formální stránka odpovídá, až na občasné výkyvy a neobratnosti, požadavkům pro tento žánr. Z těchto a výše uvedených důvodů **doporučuji** bakalářskou práci Veroniky Pavelkové k obhajobě a v případě úspěšné obhajoby navrhuji, hodnotit tuto práci stupněm **velmi dobře**.

V Praze 8. 9. 2023

Ondřej Dadejík